

LIER KOMMUNE
Postboks 205
3401 LIER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torbjørn Raugstad, 32 26 68 10

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven for Lier kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Drammen tettbebyggelse

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fatter vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Lier kommune sin del av Drammen tettbebyggelse.

Tillatelsen omfatter Linnes avløpsrenseanlegg med tilhørende avløpsnett, pumpestasjoner og overløp.

Tillatelsen gjelder fra dags dato, og erstatter tidligere tillatelse datert 18.02.2002. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt på 1 000 000 kroner for å sikre at avløpsvannet fra Lier kommune sin del av Drammen tettbebyggelse gjennomgår nitrogenrensning innen 31.12.2032.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på 228 200 kroner for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages innen tre uker. Varsel om tvangsmulkt kan kommenteres innen to uker.

Vi viser til søknad mottatt 28.05.2025, sist revidert 11.07.2025, fra Lier kommune om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp fra avløpssektoren i kommunen.

Bakgrunn

Linnes avløpsrenseanlegg har hatt en vesentlig økning i tilført belastning siden tillatelsen ble gitt 18.02.2002. Anlegget er derfor omfattet av sekundærrensekravet, jf. forurensningsforskriften § 14-6. Lier kommune har innført byggestopp i Lier som følge av at Linnes avløpsrenseanlegg ikke overholder sekundærrensekravet. Kommunen planlegger å etablere et nytt biologisk rensetrinn på renseanlegget i løpet av 2026. Hensikten med dette er å sikre stabil overholdelse av

sekundærrensekravet fremover, slik at byggestopp i kommunen kan oppheves og nye abonnenter kan kobles på Linnes avløpsrenseanlegg.

Lier kommune samarbeider med Drammen kommune og Asker kommune om et felles regionalt avløpsrenseanlegg med nitrogenfjerning. Anlegget bygges på Norbykollen i Drammen, og er planlagt å stå klart i løpet av 2032.

I 2032 skal Linnes avløpsrenseanlegg legges ned, og avløpsvannet fra tettbebyggelsen vil føres til det nye regionale avløpsrenseanlegget.

Søknad

Lier kommune søker om tillatelse for Linnes avløpsrenseanlegg frem til planlagt nedleggelse av anlegget i 2032. Gjennom å etablere et biotrinns ved Linnes avløpsrenseanlegg vil kommunen sikre at utvikling i kommunen ikke settes på vent til det nye regionale avløpsrenseanlegget med nitrogenfjerning står ferdig i 2032.

Linnes avløpsrenseanlegg er et kommunalt avløpsrenseanlegg regulert etter kapittel 14 i forurensningsforskriften. Anlegget er et mekanisk-kjemisk primærfellingsanlegg med en dimensjonerende kapasitet for organisk stoff på 26 500 pe (BOF₅). Avløpsrenseanlegget betjener hovedsakelig boligbebyggelse, men har også påslipp fra industri og næringsvirksomheter (herunder BAMA og Nortekstil). Anlegget har utslipp til Indre Drammensfjord.

Linnes avløpsrenseanlegg er ikke bygget for å rense organisk stoff, samtidig mottar anlegget mer organisk stoff enn det er dimensjonert for. Som følge av dette klarer ikke renseanlegget sekundærrensekravet. Kommunen skal bygge et biologisk rensetrinns på anlegget innen første halvdel av 2026, for å overholde sekundærrensekravet for KOF_{CR} og BOF₅.

Linnes avløpsrenseanlegg ligger innenfor Drammen tettbebyggelse. Drammen tettbebyggelse er en større tettbebyggelse som strekker seg over flere kommuner. Lier kommune har beregnet at størrelsen på kommunens del av tettbebyggelsen var ca. 30 400 pe i 2024, og at den vil være ca. 37 200 pe i 2040.

Omsøkt ramme

Lier kommune søker om en utslippsramme på 40 000 pe (BOF₅). Kommunen forventer at dette vil være dekkende med tanke på fremtidig belastning på renseanlegget, forutsatt at industrivirksomheter med påslipp til Linnes avløpsrenseanlegg reduserer påslippene i årene fremover.

Omsøkte rensekrav

Lier kommune søker om å videreføre rensekravene for fosfor i tillatelsen fra 2002. Det søkes videre om minstekravene til rensing av organisk stoff i forurensningsforskriften kapittel 14. Det søkes ikke om rensekrav for nitrogen da det ikke er mulig å etablere nitrogenfjerning ved Linnes avløpsrenseanlegg som følge av plassmangel. Avløpsvannet fra Linnes vil renses for nitrogen når det nye regionale avløpsrenseanlegget på Nordbykollen i Drammen kommune er satt i drift. Tabellen under viser en oversikt over omsøkte rensekrav.

Parameter	Rensekrav	Frist
Fosfor	95 % reduksjon og maksimalt årlig utslipp av 1,1 tonn Tot-P	Fra dags dato

BOF ₅	70 % reduksjon eller maksimalt 25 mg O ₂ /l ved utslipp	Fra dags dato
KOF _{CR}	75 % reduksjon eller maksimalt 125 mg O ₂ /l ved utslipp	Fra dags dato

Utslippsmengder

Lier kommune opplyser i søknaden at det forventes at utslippet fra Linnes renseanlegg vil øke fremover som følge av en økning i antall tilknyttede abonnenter. Tabellen under viser utslippet av fosfor, BOF₅, KOF_{CR} og nitrogen i dag og i 2040 gitt omsøkte rensekrav. Tallene er hentet fra tabell 8 i søknaden. Ettersom Linnes renseanlegg skal legges ned før 2040, er det sannsynlig at det reelle utslippet vil være lavere enn det som er angitt i tabellen.

Parameter	Utslipp i 2024 (tonn)	Utslipp i 2040 (tonn)
Fosfor (Tot-P)	0,46	0,57
BOF ₅	204,94	214,47
KOF _{CR}	368,89	418,51
Nitrogen (Tot-N)	97,78	119,99

Håndtering av slam

Linnes avløpsrenseanlegg har slambehandling som består av fortykning og avvanning (sentrifugering). Anlegget behandler både internt slam og våtslam fra andre avløpsanlegg. Renseanlegget mottar også tilkjørt septik fra spredt avløp. Rejekt- og dekanteringsvann fra slambehandlingen føres tilbake til renseanlegget etter innløpsristen.

Avvannet slam transporteres til Lindum Drammen for videre behandling.

Avløpsnett

Kommunens avløpsnett består av ca. 284 km med avløpsledninger, hvorav 56 % av disse er spillvannsledninger og 44 % er overvannsledninger. Avløpsnettet er i all hovedsak et separatsystem, med kun en liten andel fellesledninger. Ifølge kommunen er tapet av avløpsvann fra avløpsnettet beregnet til å være rundt 15 %, men det er noe usikkerhet knyttet til dette tallet. Kommunen har utfordringer med tilførsler av fremmedvann til avløpsnettet. I 2024 ble det estimert at fremmedvann utgjorde omkring 62 % av den totale vannmengden ved Linnes avløpsrenseanlegg.

Det er 36 pumpestasjoner med overløp på avløpsnettet. Fire av overløpene har buffertank, og fire blokkeres av nedstrøms pumpestasjoner, slik at utslipp til ytre miljø ikke er mulig. De resterende 28 pumpestasjonene har overløp til vannresipient. Alle pumpestasjonene på avløpsnettet har driftsovervåking, hvor antall episoder med overløpsdrift og varigheten av den enkelte episode registreres. Videre er samtlige overløp bygget slik at avløpssøppel holdes tilbake.

Påvirkning på resipient

Ifølge resipientvurderingen til Lier kommune vil det omsøkte utslippet fra Linnes renseanlegg ikke føre til en forringelse av miljøtilstanden i Indre Drammensfjord. Utslippet av fosfor, nitrogen, BOF₅ og KOF_{CR} fra renseanlegget vil øke i årene fremover, men økningen i organisk stoff vil imidlertid være marginal grunnet økt renseeffekt for BOF₅ og KOF_{CR} i det biologiske rensetrinnet. Videre vurderes det at renseanleggets utslipp vil være av bedre kvalitet enn hva som slippes ut i dag, ettersom det

nye biologisk rensetrinnet vil fjerne løst organisk stoff. På bakgrunn av dette vurderes det at utslippet ikke vil påvirke vannforekomstene i særlig større grad enn hva det gjør i dag.

Linnes renseanlegg ligger i et område med betydelige brukerinteresser, som inkluderer fiske, jordvanning, rekreasjon og bading. Det vurderes at utslipp fra renseanlegg og overløp på avløpsnettets vil kunne berøre disse gjennom påvirkning på vannkvaliteten.

Lier kommune opplyser i søknaden at Linnes avløpsrenseanlegg skal avvikles når Nordbykollen renseanlegg er ferdig. Det forventes at anlegget vil stå ferdig og bli tatt i bruk i 2032. Da vil utslippet fra Linnes avløpsrenseanlegg til Indre Drammensfjord opphøre.

Høring

Statsforvalteren sendte 18.07.2025 søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider og kunngjort i Lierposten lokalavis.

Vi mottok tre høringsinnspill. Høringsinnspillene ble gitt av Naturvernforbundet i Lier, Drammens Sportsfiskere og Fiskeridirektoratet. I tillegg mottok vi et automatisk svar fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillene og Lier kommune sine kommentarer til disse.

Naturvernforbundet i Lier

Naturvernforbundet i Lier (NiL) påpeker at Lier kommune har betydelige lekkasjer på avløpsnettets sitt (35 % i 2023 og 15 % i 2024), noe som utgjør en fare for miljøkvaliteten i de berørte vassdragene. Videre har kommunen betydelige utfordringer med innlekk av fremmedvann. Dette utgjør en stor risiko for renseprosessene samtidig som det er dårlig økonomi da forbruket av kjemikalier i renseanlegget blir langt høyere enn nødvendig. På bakgrunn av ovennevnte mener NiL at kommunen må utbedre avløpsnettets sitt og jobbe for å redusere mengden fremmedvann som tilføres renseanlegget.

Naturvernforbundet i Lier mener også at tilknytningen av de 1 500 boligene som ikke er tilknyttet kommunalt nett i dag, må fremskyndes. Det forutsettes at tilknytningsgraden øker, og at 98 % tilknytning fullføres etter godkjent plan i kommunen. Samtidig understrekes det at det ikke må gis tillatelse til økt belastning på Linnes renseanlegg før det nye biologiske rensetrinnet er ferdig bygget i 2026.

Naturvernforbundet i Lier uttrykker bekymring for overløpsutslippet fra Linnes renseanlegg i 2024 (13 timer). Tilstanden i fjorden ved Linnes/Gullaug har tidvis vist dårlig tilstand, og utslipp av urensset avløpsvann fra overløp må derfor unngås. Det påpekes videre at Linnes renseanlegg har betydelige påslipp fra industri. NiL mener det er viktig at alle påslippsavtaler vurderes og oppdateres, samt at alle påslipp fra bedrifter kontrolleres slik at tillatelsene overholdes. De er usikre på om kommunen har god nok oversikt over utslipp fra veksthusnæringen, og om denne næringen har påslippsavtaler, eller slipper sitt avløp direkte til vassdraget/Lierelva.

Avslutningsvis påpekes det at NiL er svært opptatt av at tilstanden i Drammensfjorden og Lierelva samt øvrige vannforekomster i nedbørsfeltet tilfredsstiller kravet om god økologisk tilstand i henhold til EUs vanndirektiv/vannforskriften.

Lier kommune sitt svar til Naturvernforbundet i Lier

Lier vei, vann og avløp KF erkjenner at dagens renseprosess ved Linnes renseanlegg ikke oppfyller kravene til sekundærrensing. Det er planlagt etablering av nytt biologisk rensetrinn innen utgangen av 2026, og nitrogenrensing vil bli implementert i forbindelse med det interkommunale renseanlegget i 2032. Det vil ikke være økt belastning på Linnes renseanlegg før det nye biologiske rensetrinn er ferdigstilt.

Det jobbes kontinuerlig med å rette opp feil på ledningsnett og redusere andelen tap og lekkasjer. Lier vei, vann og avløp KF har blant annet avtaler om vannføringsmålere flere steder på ledningsnett for å måle fremmedvannsmengden i avløpet. Målet er å redusere fremmedvannsmengden til et bærekraftig nivå på maksimalt 30 %. Ved å redusere fremmedvannet, vil også ledningsnett kunne brukes lenger med hensyn til kapasitet. Derfor er dette arbeidet høyt prioritert. Målingene på ledningsnett brukes også til å oppdage plutselige endringer i vannføring, som kan indikere lekkasjer eller gjentetting med påfølgende forurensning oppstrøms målepunktene. For å fange opp eventuelle forurensninger, tas det rutinemessige vannprøver i vassdragene i nær tilknytning til kommunalt ledningsanlegg. Dette følges opp av eget driftspersonell.

Overløp fra ledningsnett og renseanlegg skjer hovedsakelig ved kapasitetsoverskridelser under nedbør. Avløpet som renner ut i slike situasjoner er ofte fortynnet. Det forventes at mengden overløp vil reduseres i takt med reduksjon av fremmedvann.

Angående arbeidet med industripåslipp så har dette pågått over tid, og ble intensivert fra 2021. Virksomheter med høyt påslipp av avløpsvann og organisk stoff er kartlagt. Flere virksomheter har gjennomført tiltak for å redusere belastningen på Linnes renseanlegg. Eksempelvis har Bama på Lierstranda etter flytting til Tranby klart å overholde kravene sine til påslipp. I september vil det gjennomføres ny oppfølging av kartlagte virksomheter, samt påleggsprosess og ulovlighetsoppfølging der det er nødvendig.

Veksthusene har hittil ikke vært prioritert å tilknyttes til det kommunale avløpsnett. Avrenningen fra veksthus kan inneholde svært mye næringsstoffer som tilføres lokale vassdrag, og det bør på sikt vurderes om det er hensiktsmessig at de ledes til kommunalt ledningsnett for rensing, med utslipp til en mer robust resipient. Selv om dette kan bli et alternativ fremtidig, kan en ikke se bort fra at det må regnes med lokal rensing før et eventuelt påslipp til kommunalt renseanlegg, for å ikke vanskeliggjøre drift av renseanlegg. Dette er en prosess som kommunen vil se nærmere på i forbindelse med et nytt renseanlegg.

Når det gjelder tilknytning av bebyggelse til kommunalt nett, har kommunen som mål å oppnå 98 % tilkoblingsgrad innen planlagt tidsramme. Nye boliger vil kobles til anlegget i henhold til godkjente planer. Dimensjonert belastning fra 26 000 til 40 000 pe vil være innenfor beregnet kapasitet for perioden 2026–2040, og det tas høyde for fremtidige industripåslipp.

Lier kommune er forpliktet til å følge EUs vanndirektiv og vannforskriften, og vil arbeide aktivt for å sikre god økologisk tilstand i Drammensfjorden, Lierelva og øvrige vannforekomster i nedbørsfeltet.

Drammens Sportsfiskere

Drammens Sportsfiskere skriver at det er positivt at det nå etableres et sekundærrensetrinn ved Linnes renseanlegg fra mars 2026, samt at Linnes avløpsrenseanlegg skal legges ned i 2032 og at avløpsvannet overføres til et større renseanlegg som også har nitrogenrensing. De påpeker likevel at det ikke er tilstrekkelig at bare renseteknologien utvikles. Den gamle naturkunnskapen må hele tiden

gjennomgå kritisk slik at utdatert kunnskap om naturforhold blir korrigert og erstattet av ny og bedre kunnskap om økosystemene. Slik kunnskap må av alle aktører bli bedre forstått som basis for renseteknologien, slik at forvaltningen kan oppjusteres og bli kvalitetssikret som økosystembasert.

Drammens Sportsfiskere mener det er viktig at det tas hensyn til lagdeling og strømforhold i Indre Drammensfjord. Som følge av temperaturforskjeller vil utslippsvannet fra Linnes renseanlegg etter alt å dømme stige opp til det øverste vannlaget (ferskvannslaget), og deretter følge strømmen som setter dette vannlaget i bevegelse. Hovedstrømmen fra Tangenrenna i Drammenselva går mot Lahellholmen der den deles i to. Der vil deler av strømmen bøyes av nordvestover, hvor en stor del av vannmengdene blir ført forbi strendene på Engersand, Gullaugtangen, Linnesstranda, Gilhusodden, Lierstranda Fjordby og tilbake til Tangenrenna.

Slik vil strømmen gjenta seg som en bakevjestrøm med stadig tilførsel av nye vannmasser med tilhørende avfallsstoffer. Alle stoffer som følger denne strømmen, vil bli avsatt langs strandsonen i hele indre fjord og langs Drammenselva opp til Øvre Eiker. Det understrekes at den sterke lokale virkningen av saltvannkilen i tidevannsstrømmene ikke må undervurderes i denne sammenheng.

Utslippsvannet fra Linnes renseanlegg må sees i sammenheng med de forurensende vannmengdene som kommer ut i Drammensfjorden via Lierelva. I tillegg må forurensende utslipp fra blant annet Solumstrand renseanlegg og alle andre utslipp oppstrøms Drammenselva tas med i beregningen. Det er den samlede forurensningsbelastningen på Drammensfjorden som må tas i betraktning hvis vi skal kunne verne fjorden mot ytterligere miljøskader og den sikre død for alt liv - og ikke bare fisken.

Lier kommune sitt svar til Drammens Sportsfiskere

Kommunen opplyser om at det jobbes kontinuerlig med å redusere lekkasjer og fremmedvann i ledningsnettet. Vannføringsmålere er installert flere steder for å overvåke fremmedvannsmengden, med mål om å redusere denne til maksimalt 30 %. Dette er et høyt prioritert arbeid for å sikre kapasitet og redusere risiko for overløp.

Det opplyses videre om at lokal kunnskap om strømforhold og økologiske forhold i Drammensfjorden vil tas med i vurderingene ved planlegging og drift av renseanlegg. Utslipp fra Linnes renseanlegg vil også vurderes i sammenheng med øvrige utslipp til Drammensfjorden, inkludert fra Lierelva og Solumstrand renseanlegg. Kommunen samarbeider blant annet med Drammen og Asker for å sikre helhetlig overvåking og tiltak i Drammensfjorden. Alle analyseresultater blir publisert på vannmiljo.no.

I tillegg til ovennevnte gjennomføres årlig resipientovervåking i Drammensfjorden fra utslippspunktene til Linnes, Solumstrand og Lahell renseanlegg. Overvåkingsrapporten for 2024 viser, i likhet med tidligere år, lokal påvirkning fra renseanleggene ved Linnes og Solumstrand, særlig i form av høyere bakterieinnhold og ammoniumkonsentrasjoner ved stasjonene. Det er imidlertid ingen tydelige tegn på økt påvirkning sammenlignet med tidligere år. Effekter av nytt biologisk rensetrinn inkluderer reduksjon av organisk materiale og næringsstoffer, bedre hygienisk vannkvalitet og redusert lokal påvirkning – spesielt ved 15 meters dyp der ammoniumkonsentrasjoner og bakterietetthet har vært høyest. Biologisk rensing, spesielt med MBBR-teknologi, fjerner organisk stoff og ammonium fra avløpsvannet. Dette reduserer tilførselen av næringsstoffer som kan gi oppblomstring av alger og oksygenmangel i fjorden. Med biologisk rensing vil bakterieinnholdet reduseres, noe som gir bedre badevannskvalitet og lavere risiko for spredning av sykdomsfremkallende mikroorganismer.

Lier kommune ser nødvendigheten av fordrøyningskapasitet/mulighet for buffer i tilknytning til renseanlegg og pumpestasjoner, for å redusere risiko for overløp ved store nedbørmengder og driftsavvik. Det vil sikres tilstrekkelig med fordrøyningskapasitet når Linnes skal omgjøres til pumpestasjon.

Det er planlagt etablering av nytt biologisk rensetrinn ved Linnes avløpsrenseanlegg innen første halvdel av 2026. Videre er det planlagt at Linnes avløpsrenseanlegg fases ut innen 2032, hvorpå avløpsvannet vil overføres til et nytt interkommunalt renseanlegg med nitrogenrensing. Arbeidet med å få på plass det nye rensetrinnet, og det regionale renseanlegget, har høy prioritet. Kommunen har også utført tiltak for å redusere belastningen på Linnes, herunder kartlegging og reduksjon av påslipp fra industrivirksomheter. Tiltakene som gjennomføres – inkludert bygging av nytt biologisk rensetrinn, reduksjon av fremmedvann, kontroll med industripåslipp og økt overvåking – vil samlet bidra til bedre vannkvalitet i Drammensfjorden og tilknyttede vassdrag. Redusert utslipp av næringsstoffer og bakterier vil styrke den økologiske tilstanden, og mer effektiv overvåking vil gjøre det lettere å oppdage og håndtere forurensning tidlig. Dette gir et mer robust og bærekraftig vannmiljø over tid.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet tar saken til orientering. Med bakgrunn i en faglig prioritering velger de å ikke gi en konkret høringsuttalelse i denne saken. De viser likevel til følgende generelle råd:

- Interessene vi skal ivareta er omtalt i deres planveiledning [Arealplaner](#)
- Fiskeri- og akvakulturinteresser er registrert i kartverktøyet [Yggdrasil](#)

De ber også om å få tilsendt kopi av vedtak i saken, slik at de kan holde oversikt over utviklingen i saken, gjeldende praksis mv. De tar videre forbehold om at de kan ha merknader til saken senere.

Lier kommune sitt svar til Fiskeridirektoratet

Lier kommune tar uttalelsen fra Fiskeridirektoratet til orientering.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har ingen merknader til Statsforvalterens behandling av saken etter forurensningsregelverket. De har imidlertid noen generelle merknader knyttet til behandling av slike saker etter planregelverket.

Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet blir ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer. DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Statsforvalteren har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Statsforvalterens oppfølging. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill dersom det er nødvendig.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om uttalelse til.

Dersom plansaken gjelder areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeanlegg, bes det også om at høringen sendes dem på nytt.

Lier kommune sitt svar til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Lier kommune tar svaret fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap til orientering.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. forurensningsforskriften § 14-4. Vilårene er gitt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2 000 pe til ferskvann og 10 000 pe til sjø. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen avgjøres etter geografisk utstrekning og/eller på bakgrunn av overføringsledninger. Avgrensningen er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles renseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som én tettbebyggelse.

Vurdering av forurensningspotensialet til avløpssystemet

Formål med tillatelse

Avløpssektoren utgjør en kritisk infrastruktur for å samle opp og rense avløpsvann og redusere forurensning av vann og vassdrag. Samtidig har også sektoren forurensende utslipp til vann

gjennom overløp, lekkasjer på avløpsnett og utslipp fra avløpsrenseanlegg. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og grunn.

Utgangspunktet for de krav som stilles for kommunen sitt avløpssystem ligger i forurensningsforskriften kapittel 14. Forskriften utgjør minstekrav som skal overholdes. Forskriften må også ses i sammenheng med EUs vannrammedirektiv, som er implementert i norsk rett gjennom vannforskriften. At forurensningsforskriften oppstiller minstekrav innebærer at der Statsforvalteren anser det nødvendig ut fra en avveining av de fordeler og ulemper forurensningen fra avløpssystemet utgjør, kan det innføres strengere krav. I denne sammenheng vil vannforskriftens føringer om miljømål være et viktig premiss. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de krav som blir satt. Sentralt er også hvilken teknologi man har tilgjengelig for å i størst mulig grad unngå den forurensning som avløpssektoren kan medføre.

Formålet med en tillatelse er derfor primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av overvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnett.

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Tettbebyggelse

Linnes renseanlegg mottar og behandler avløpsvann fra Lier kommune sin del av Drammen tettbebyggelse.

I henhold til tillatelsens punkt 1.1 skal Lier kommune til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på utbredelse (areal) og potensielle utslippsstørrelse i pe (beregnet etter NS 9426) for kommunens del av tettbebyggelsen. Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse i pe (BOF_5) oppdateres. Videre skal det være samsvar mellom kommunens del av tettbebyggelsens potensielle utslipp og etablert rensekapasitet. Avløpsrenseanlegg skal utformes slik at de kan motta og behandle alt avløpsvann som oppstår i kommunens tettbebyggelse under alle de klimatiske forhold som er normale for stedet hvor avløpsrenseanlegget ligger.

Når kommunens del av tettbebyggelsens potensielle oppsamlingsbehov for kommunalt avløpsvann skal vurderes, så skal vedtatte reguleringsplaner for kommunen legges til grunn. Hensikten med dette er å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder, eller aktuell næringsvirksomhet. Plikt til tilknytning til eksisterende avløpsanlegg følger av forurensningsloven § 23 og plan- og bygningsloven § 27-2. Kommunene følger opp denne plikten som myndighet etter plan- og bygningsloven.

Alle avløpsrenseanlegg med utslipp ≥ 50 pe innenfor en tettbebyggelse som omfattes av forurensningsforskriften kapittel 14, vil som et minimum måtte overholde krav til rensing og prøvetaking som fremkommer av forurensningsforskriften kapittel 14.

Vi viser til forurensingsforskriften § 11-3 bokstav k for definisjonen av tettbebyggelse.

Tillatelsens rammer

Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde til Lignes avløpsrenseanlegg på inntil 40 000 pe (BOF₅) målt i maksuke. Dersom andelen av tettbebyggelsens tilførte avløpsmengde til renseanlegget målt i maksuke er større enn 40 000 pe (BOF₅), skal Statsforvalteren varsles.

Tillatelsens rammer er basert på tall fra søknaden til Lier kommune. Formålet med å sette rammer for tilført mengde organisk stoff i maksuke i tillatelsen er å vite hvilket utslippspotensial som legger grunnlaget for vilkårene.

Styringsdokumenter

For å sikre god håndtering av avløp, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren gjennom tillatelsen krav til styringsdokumenter, avløpsnett, utslipp til resipient og resipientovervåking. For å sikre minst mulig forurensning i forbindelse med avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at kommunen varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for den gitte tillatelsen. Endringer som kan ha betydning for den totale belastningen, og som innebærer et vesentlig økt utslipp, må omsøkes Statsforvalteren som forurensningsmyndighet før endringene finner sted.

I tillatelsens kapittel 2 og 3 følger kravene Statsforvalteren stiller til hvilke styringsdokumenter som det forventes at kommunen har i tilknytning til det totale avløpssystemet. Dette innebærer først og fremst en klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet jf. tillatelsens punkt 2.6.1. Dette skal inngå som en del av kommunens internkontroll, og kravet om internkontroll følger av forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) §§ 2, 4 og 5. Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen. Vi understreker at listen i tillatelsen over tema som det som et minimum skal legges vekt på i en miljørisikovurdering, ikke er utfyllende. Det er opp til kommunen å identifisere alle aktuelle risikoområder for sitt virkeområde på avløpssektoren, der blant annet vilkår i gjeldende tillatelse, utslipp til ytre miljø, forurensningsfare, vannmiljøforskriften med mer legges til grunn.

I henhold til punkt 2.7 i tillatelsen skal kommunen ha en overordnet plan for avløp, ofte omtalt som hovedplan for avløp, temaplan eller tilsvarende. Den overordnede avløpsplanen skal være kommunens styringsdokument og verktøy for håndtering av avløp, både på både kort og lang sikt. Planen skal forankres i kommunens behov for tiltak og investeringer. Planen skal se ulike mål og prioriteringer i sammenheng, og bidra til at vannmiljømålene i vannforskriften oppnås. Handlingsdelen i den overordnede avløpsplanen skal sammenstille tiltak og prioriteringer innenfor gjeldende økonomiplanperiode. Utfordringene knyttet til et mer ekstremt klima skal belyses, herunder hvilke tiltak som iverksettes for å sikre avløpssystemets fremtidige funksjoner.

Påslipp av industrielt avløpsvann

Lignes renseanlegg har i dag påslipp fra flere industrivirksomheter. Dersom Lier kommune ønsker å øke påslippet av industrielt avløpsvann til avløpsnettet, må kommunen sikre at dette ikke reduserer muligheten for å overholde utslipps- og rensekrav som er fastsatt i tillatelsen eller forurensningsforskriften, eller at det reduserer muligheten for å utnytte avløpsslammet i henhold til gjødselvarselsforskriftens krav. Det er derfor viktig at alle nye påslipp risikovurderes og reguleres i påslippsavtaler eller påslippsvedtak. Kommunen skal ha oversikt over virksomheter som kan utgjøre

en risiko for det kommunale avløpssystemet jf. forurensningsforskriftens § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak.

Kommunen kan velge om tillatelse til nye påslipp skal gis gjennom påslippsvedtak eller påslippsavtaler. Forskjellen mellom de to er viktig, fordi et påslippsvedtak med hjemmel i forurensningsforskriften kapittel 15 og 15A gjør at kommunen er forurensningsmyndighet for påslippet, og derav kan bruke forurensningsregelverkets sanksjonshjemler. Ved å bruke påslippsavtale inngår kommunen er privatrettslig avtale med næringsvirksomheten, og det er da avtaleretten som styrer avtalen mellom partene. Vi anbefaler kommunen sterkt å fatte vedtak om påslipp med hjemmel i forurensningsregelverket.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I Miljødirektoratets database Naturbase er det registrert et verneområde (Linnesstranda naturreservat) rett ved Linnes renseanlegg. Utslippspunktet til renseanlegget ligger innenfor naturreservatet og i et bløtbunnsområde med svært viktig verdi (ID: BM00078105). Det er videre registrert forekomster av rødlisteartene mandelpil, dronningstarr og korsandemat i nærheten av renseanlegget.

Linnesstranda naturreservat består av et særegent våtmarksområde med et biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Våtmarksområdet er botanisk egenartet med et frodig preg og innslag av verneverdig sumpskog. Området utgjør en viktig fuglebiotop og har særlig betydning for trekkende våtmarksfugl.

Statsforvalteren vurderer at Linnesstranda naturreservat og andre viktige naturverdier i området blir tilstrekkelig ivaretatt gjennom de fastsatte vilkårene i tillatelsen.

Søknaden og Statsforvalterens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og konsekvenser på miljøet. Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9 tillegges derfor ikke vekt i denne saken. Videre vurderer vi at vilkårene i tillatelsen ivaretar hensynet til samlet belastning på økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10.

Vi minner om at virksomheten plikter å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. naturmangfoldloven § 12. Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren mener at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

Utslippspunktet for rensed avløpsvann fra Linnes renseanlegg ligger i vannforekomsten *Drammensfjorden-indre* (Vann-Nett ID 0101020801-C). Vannforekomsten har moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Det er satt moderat økologisk tilstand grunnet moderat tilstand for det biologiske kvalitetselementet bunnfauna og henholdsvis dårlig og moderat tilstand for de fysiske-kjemiske kvalitetselementene oksygenforhold og nitrogenforhold. Fysiske endringer grunnet

mudring og andre inngrep i fjorden, samt diffus avrenning fra byer/tettsteder og transport og infrastruktur, er vurdert å ha stor påvirkning på vannforekomsten, mens punktutslipp fra større renseanlegg (inkludert Linnes renseanlegg) er vurdert å ha middels påvirkning.

Utdrag fra Vann-Nett er hentet 04.09.2025.

NIRAS har på vegne av Lier, Asker og Drammen kommuner utarbeidet et miljøovervåkningsprogram som retter seg mot utslipp fra de kommunale renseanleggene rundt Indre Drammensfjord. Programmet gjennomføres årlig. Miljøtilstanden til vannforekomstene som inngår i programmet er dokumentert med biologiske undersøkelser og relevante vannparametere, i tråd med vannforskriften. Undersøkelsene er ikke eldre enn to år.

Overvåkingsresultatene fra 2024 viser, som tidligere år, indikasjoner på at renseanleggene ved Linnes (og Solumstrand) har en lokal påvirkning på fjorden, spesielt med økt bakterietetthet og ammoniumkonsentrasjon ved 10–15 m dyp. Prøvestasjonen ved Linnes hadde høyere nivåer av næringsstoffer (totalfosfor, totalnitrogen, nitritt/nitrat og ammonium) sammenlignet med andre fjordstasjoner. Dette skyldes trolig den høye belastningen fra Lierelva.

Når det gjelder organisk materiale (BOF_5 og KOF_{CR}), ble det ikke observert noen åpenbare forskjeller mellom overflatevann og dypt vann, hvilket indikerer at renseanleggene ikke har påvirket denne parameteren.

Tilførsler av ferskvann fra Lierelva og Drammenselva stor innvirkning på de fysiske-kjemiske parameterne i de indre delene av Drammensfjorden. Den uttalte lagdelingen av vannmassen og begrenset siktedyp skyldes den store mengden partikler fra elvene og påvirkning fra jordbruk og urbane områder. Det lave oksygenivået i fjorden skyldes i hovedsak fjordens topografi, med stor dybde og en terskel i sør, som gir lang vannomsetningstid.

I tillegg til ovennevnte overvåking utført av NIRAS blir miljøtilstanden til Ytre Oslofjord overvåket av Norsk institutt for vannforskning (NIVA) i regi av Fagrådet for Ytre Oslofjord. Drammensfjorden er et av områdene som inngår i programmet. Overvåkingen har pågått siden 2001, og gjennomføres i programperioder på fem år. Det utføres årlige vannmasseundersøkelser og tilførselsberegninger av både lokale tilførsler og langtransporterte næringsstoffer fra elvene. I tillegg utføres det jevnlig undersøkelser på hardbunn og bløtbunn.

Resultater fra NIVA sin overvåking av Ytre Oslofjord viser at Drammensfjorden ved målestasjonen rett nord for Svelvikundet har «moderat» økologisk tilstand for bløtbunnsfauna. For perioden 2018–2023 har det vært en økning i antall individer og arter av bunndyr, og en forbedring av den økologiske tilstanden. Forekomsten av bunndyr er blant annet påvirket av organisk belastning, og endringer i artssammensetningen av disse gjenspeiler gjerne den sammenlagte responsen til mange arter. Bløtbunnsfauna er derfor en god indikator på biologisk mangfold og lokale miljøforhold.

Vannforskriften § 4 sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». Statsforvalteren vurderer at etablering av et biologisk rensetrinn ved Linnes renseanlegg vi ha en positiv effekt på vannkvaliteten i Indre Drammensfjord. Vi vurderer videre at miljømålene til de berørte vannforekomstene blir ivarettatt gjennom vilkårene som er stilt i tillatelsen. Dersom avløpsvannet renses i tråd med de krav som er beskrevet lengre nede i vedtaket, skal ikke avløpssystemet medføre fare for forringelse eller vanskeliggjøre at miljømål oppnås for de berørte vannforekomstene.

Utslipp til vann fra avløpsnett

Utslippene fra avløpsnett i Norge er til dels store og dårlig dokumentert. Dårlig ledningsnett og innlekking av fremmedvann anses i dag å utgjøre det største driftsproblemet ved norske avløpsanlegg. I gjennomsnitt utgjør fremmedvann ca. 40 % av tilførte avløpsmengder til norske avløpsrensaneanlegg. Dette medfører både dårligere funksjon ved avløpsrensaneanleggene og økte utslipp. En betydelig del av fremmedvannet er drikkevann som er lekket ut fra drikkevannsnettet. Tapet fra norske drikkevannsledninger er rundt 40 %, og er betydelig større enn i andre nordiske land. Dårlig ledningsnett fører også til at urensset avløpsvann lekker ut og forurensrer drikkevann og miljøet.

Nye tillatelser til avløpssektoren legger i større grad enn tidligere vekt på, og stiller krav til, avløpsnettets funksjon, vedlikehold og fornyelse. Kommuner og anleggseiere må etablere overvannsløsninger som er planlagt og dimensjonert for forventet framtidig økt nedbørintensitet, slik at ikke spillvannsnettet overbelastes av fremmedvann.

Tillatelsen omfatter krav til avløpsrensaneanlegg, avløpsnett, pumpestasjoner og overløp. Dette blir referert til som det totale avløpssystemet. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det kommunen selv drifter.

Tilknytning til kommunalt nett

I de nye tillatelsene er det også et økt fokus på tilknytning til kommunalt nett. I tillatelsen punkt 3.1.1 stilles det krav om at kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for trinnvis økt tilknytning for eksisterende områder innenfor tettbebyggelsene der tilknytningsgraden per i dag er lavere enn 98 %. Planen for trinnvis tilknytning skal inngå i kommunens overordnede avløpsplan.

Kravet om 98 % tilknytningsgrad er basert på regjeringens nasjonale mål for vann og helse. Formålet med kravet er å motvirke forurensning av vannforekomster og ivareta hensynet til folk og dyrs helse, samt bidra til å sikre at det offentlige avløpsnettet blir bygd ut og drevet driftsøkonomisk rasjonelt.

Fornyelse av avløpsnett og reduksjon av fremmedvann

Statsforvalteren mener at det må sikres en forsvarlig fornying av avløpsnettet til kommunen. Avløpsnettet må driftes, vedlikeholdes og fornyes på en planmessig måte, slik at forventet funksjon og god teknisk tilstand opprettholdes på lang sikt. Dette mener vi gjøres best ved å basere tiltakene på forpliktende handlingsplaner nedfelt i kommunale saneringsplaner. På den måten vil tiltakene bli dimensjonert ut fra reelle behov og utfordringer, og i samsvar med forventet levetid på de eksisterende avløpsrensaneanleggene. Tiltak i kommunen skal være basert på miljørisikovurderingen kommunen utarbeider for det totale avløpssystemet. For å redusere innlekking av fremmedvann, stiller Statsforvalteren krav om at kommunen skal ha en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettet, jf. punkt 3.1.3 i tillatelsen. Videre stiller vi krav om at kommunen skal ha en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnettet. Utformingen av en slik tiltaksplan beskrives nærmere i tillatelsens punkt 3.1.2.

Oversikt over alle overløp på avløpsnettet

Av forurensningsforskriften § 14-5 siste ledd kreves det at den ansvarlige for avløpsanlegget skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettet. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Statsforvalteren mener det er viktig at kommunen har oversikt over mengden avløpsvann som slippes ut via overløp på avløpsnettet. Grunnen til dette er at overløpsutslipp kan utgjøre en risiko for forurensning. I tillatelsens punkt 3.1.4 stiller vi derfor vilkår om at driftstid for alle overløp

skal registreres. Utslipp fra overløp av vesentlig miljømessig betydning skal måles fra og med 01.01.2028. Dersom kommunen gjennom sin miljørisikovurdering kan dokumentere at et overløp utgjør liten miljømessig risiko for resipienten, kan utslipp fra dette overløpet beregnes istedenfor å måles. Beregningene skal ha lav usikkerhet. Måling av utslipp fra overløp med vesentlig miljømessig risiko er en forutsetning for å ha et godt kunnskapsgrunnlag for å jobbe med reduksjon av fremmedvann og overløpsutslipp, samt krav til avløpssystemets funksjon.

Vi har stilt vilkår i tillatelsen punkt 3.1.4 om at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp fra avløpsnettets over året ikke skal overstige 2 % fra 01.01.2031.

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra overløpspunkter på avløpsnettets, til berørte vannforekomster, jf. tillatelsen punkt 8.1.

Statsforvalteren forutsetter at Lier kommune setter av tilstrekkelig med ressurser for å følge opp arbeidet med fornyelse av avløpsnettets.

Virkningsgrad på avløpsnettets

I tillatelsen punkt 3.1.5 har vi stilt krav til virkningsgrad på avløpsnettets. Utslipp pga. feil ved avløpsnettets, stans i pumpestasjoner ol. skal ikke redusere virkningsgraden med mer enn 5 % frem til 31.12.2030 og deretter maksimalt 3 % over året. Beregning av virkningsgraden på avløpsnettets skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier (med lav usikkerhet) for mindre omfattende overløpsutslipp. I tillegg skal andre ulike kildene til tap beregnes.

Krav om å beregne virkningsgraden er nødvendig for at kommunen skal kunne ha en formening om hvor stor andel av mengden kommunalt avløpsvann som oppstår innenfor tettbebyggelsen som kommer frem til avløpsrenseanlegget. Hensikten med å stille krav om å dokumentere virkningsgraden på avløpsnettets er å sikre at avløpsnettets er funksjonelt til enhver tid, med minst mulig lekkasjer og overløp.

Utslipp til vann fra Lilles avløpsrenseanlegg

Utslippspunkt

Utslippspunktet til Lilles renseanlegg ligger på ca. 20 meters dybde. I Indre Drammensfjord fører tilførselen av ferskvann fra Drammenselva og Lierelva til dannelsen av et saltholdighetssprangsjikt på ca. 5–10 meters dyp. Dette skaper en tydelig lagdeling i vannmassene, som gjør at utslipp fra renseanleggene blandes inn under sprangsjiktet og dermed i liten grad påvirker overflatevannet.

Rapporten «*Vurdering av renseanlegg i Oslo og Drammensfjorden*» som ble utarbeidet NIVA i 2022, viser at renseanleggene har en positiv effekt med hensyn på nitrat og fosfat i overflatelaget. Rapporten peker også på at renseanleggene kan bidra til bedre oksygenforhold i Drammensfjorden når utslippsdyp er plassert i de oksygenfattige deler av fjorden, fordi dette øker den vertikale omrøringen, og dermed oksygentilførselen.

Sett i lys av ovennevnte vurderer Statsforvalteren at dagens plassering av utslippspunktet for Lilles renseanlegg er miljømessig akseptabelt, og at det ikke er behov for å stille krav om at utslippspunktet skal flyttes.

Vurdering av utslippskrav

Total-fosfor

Lier kommune søker om 95 % fosforfjerning og maksimalt utslipp av 1,1 tonn Tot-P. Omsøkt utslippsmengde er vesentlig høyere enn det som ble sluppet ut fra Linnes avløpsrenseanlegg de siste fem årene (0,297–0,486 tonn Tot-P)

I resipientvurderingen til Lier kommune er det ikke redegjort for hvordan det omsøkte utslippet av fosfor vil påvirke fosforkonsentrasjonen i fjorden. Selv om Indre Drammensfjord i dag er klassifisert med svært god økologisk tilstand for fosfor, er det i strid med vannforskriften å forringe tilstanden for fosfor til god. Det er derfor viktig at utslippet fra Linnes avløpsrenseanlegg ikke øker mer enn nødvendig, for å ivareta hensynet til samlet belastning på fjorden og unngå forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten. Vi påpeker i den forbindelse at det er mange andre kommunale avløpsanlegg som har utslipp til Drammenselva, og som bidrar til samlet belastning på Drammensfjorden. På bakgrunn av dette avslår vi omsøkt utslippskrav på 1,1 tonn Tot-P. Kravet til maksimalt utslipp av Tot-P fra Linnes renseanlegg settes til 0,57 tonn/år. Dette tilsvarer forventet utslipp i 2040, jf. tabell 8 i søknaden. Vi vurderer at et utslipp 0,57 tonn Tot-P/år ikke vil forringe tilstanden for kvalitetselementet fosfor i Indre Drammensfjord.

Organisk stoff

Lier kommune søker om minstekravene til rensing av BOF_5 og KOF_{CR} i forurensningsforskriften kapittel 14. I søknaden fremgår det at utslippet av BOF_5 og KOF_{CR} i 2040 vil være noe høyere enn i 2024 (henholdsvis ca. 4,7 % og 13,5 % høyere). Ifølge resipientvurderingen forventes det ikke at dette vil påvirke resipienten i vesentlig grad.

Som følge lav oksygenkonsentrasjon og tilstanden for bunndyr i Indre Drammensfjord mener Statsforvalteren at det er viktig at utslippene av organisk stoff fra Linnes renseanlegg ikke øker ytterligere. I 2024 var utslippet av BOF_5 og KOF_{CR} fra Linnes renseanlegg henholdsvis 205 tonn og 369 tonn. Utslippet var merkbart høyere enn de siste årene, noe som skyldes at belastningen på renseanlegget var svært høy i 2024 (46 914 pe (BOF_5)). Sett i lys av at belastningen var over perammen som kommunen nå har søkt om mener Statsforvalteren at det ikke blir riktig å legge til grunn utslippet i 2024 ved fastsettelse av utslippsgrenser for BOF_5 og KOF_{CR} . Vi har derfor valgt å legge til grunn gjennomsnittlig utslipp fra Linnes renseanlegg de siste fem årene istedenfor. Vi stiller dermed krav om at utslippet av BOF_5 og KOF_{CR} ikke skal overskride henholdsvis 158 tonn/år og 288 tonn/år. Dette vil kreve en årsmidlet renseeffekt på 78 % for BOF_5 og 83 % for KOF_{CR} . For å ta høyde for innkjøring av det nye biologiske rensetrinnet vil utslippsgrensene i tonn ført begynne å gjelde fra og med 01.01.2027.

Vi stiller videre krav om minst 70 % rensing for BOF_5 eller maksimalt 25 mg O_2/l ved utslipp og minst 75 % rensing for KOF_{CR} og maksimalt utslipp 125 mg O_2/l . Kravene til døgnmidlet rensegrad for BOF_5 og KOF_{CR} er noe lempeligere enn det kravene til maksimalt årlig utslipp tilsier (årsmidlet renseeffekt på 78 % for BOF_5 og 83 % for KOF_{CR}). Bakgrunnen for dette er at det er vanskeligere å skulle overholde krav til rensegrad per enkeltprøve (døgnmidlet rensegrad) slik forurensningsforskriften legger opp til at det skal gjøres, enn å skulle overholde krav til midlet rensegrad over året. Dette skyldes hovedsakelig variasjoner i belastninger og driftsmessige forhold ved renseanlegget. Videre vil det biologiske rensetrinnet ved Linnes kun dimensjoneres for minstekravene til rensing av organisk stoff da renseanlegget skal legges ned innen 2032. Sett i lys av dette vurderer vi at det ikke er forholdsmessig å stille strengere krav til døgnmidlet rensing enn det som følger av forurensningsforskriften.

Fra 31.12.2032, når Linnes renseanlegg er lagt ned og overført til det nye regionale nitrogenrenseanlegget på Nordbykollen, skjerper vi rensekravene for BOF_5 og KOF_{CR} . Bakgrunnen for dette er at ved nitrogenrensing fra 2032 vil også rensing av organisk stoff økes. Vi stiller krav om 80 % rensing av BOF_5 eller maksimalt 15 mg O_2/l ved utslipp og 85 % rensing av KOF_{CR} eller maksimalt 75 mg O_2/l ved utslipp. Videre stiller vi krav om at utslippet av BOF_5 og KOF_{CR} ikke skal overskride henholdsvis 71 tonn/år og 167 tonn/år. Dette tilsvarer en årsmidlet renseeffekt på 90 % for begge parametere.

Total-nitrogen

I henhold til avløpsdirektivets artikkel 5 skal avløpsvannet fra tettbebyggelser > 10 000 pe (BOF_5) med utslipp til følsomt område for nitrogen, gjennomgå nitrogenrensing innen syv år fra området ble klassifisert som følsomt. Oslofjorden ble klassifisert som følsomt for nitrogen i 2023. Dette innebærer at avløpsvannet fra Drammen tettbebyggelse og andre tettbebyggelser over > 10 000 pe (BOF_5) i Oslofjordens nedbørsfelt, skal renses for nitrogen senest innen 2030. Norge er etter EØS-avtalen folkerettslig forpliktet til å sørge for at nitrogenrensing implementeres innen denne fristen.

Lier kommune opplyser om at det som følge av plassmangel ikke vil være mulig å etablere et nitrogenrensetrinn på Linnes avløpsrenseanlegg. Kommunen har derfor vedtatt at avløpsvannet fra Linnes avløpsrenseanlegg skal overføres til nytt regionalt nitrogenrenseanlegg på Nordbykollen i Drammen kommune, når dette er ferdig. Ifølge fremdriftsplanen vil det nye anlegget først kunne stå klart i 2032.

Statsforvalteren vurderer at Lier kommune har kommet med en god begrunnelse for hvorfor de ikke får innført nitrogenrensing innen 2030. Vi legger stor vekt på at renseanlegget på Nordbykollen, som skal ha nitrogenfjerning, er et vedtatt samarbeidsprosjekt mellom flere kommuner. Videre er det ikke et stort avvik mellom EØS-avtalen som setter krav til 2030 og innføring av nitrogenrensing innen 2032. Statsforvalteren stiller på denne bakgrunn krav om nitrogenrensing fra 31.12.2032.

Rensekravet for Tot-N settes til 80 % rensing. Dette er samme krav som andre avløpsanlegg i med utslipp til Drammenselva og samme sluttresipient har fått. Vi mener dette er realistisk å oppnå da Lier kommunes søknad opplyser at det nye renseanlegget vil dimensjoneres for 85 % rensing eller maksimalt 6 mg/l Tot-N ved utslipp.

For å sikre at fristen på 31.12.2032 overholdes, vil vi fatte vedtak om tvangsmulkt. Vi viser til varselet på slutten av brevet for en nærmere beskrivelse av hva dette innebærer.

Vi stiller også krav om at det skal tas prøver for nitrogen (Tot-N) ved Linnes avløpsrenseanlegg.

Vi gjør oppmerksom på at rensekravene som stilles i dette vedtaket er stilt til Lier kommune i deres del av tettbebyggelse Drammen. Statsforvalteren har per dags dato ikke mottatt søknad for nytt felles renseanlegg og har derfor ikke vurdert hvilke rensekrav Nordbykollen renseanlegg vil få.

Bakterier

I søknaden opplyses det om at Linnes renseanlegg ligger i et område med betydelige brukerinteresser, i form av fiske, jordvanning, rekreasjon og bading. Statsforvalteren har likevel ikke satt vilkår for utslipp av bakterier i tillatelsen. Bakgrunnen for dette er at bakterieinnholdet i utslippet fra Linnes avløpsrenseanlegg vil gå betydelig ned når det nye biologiske rensetrinnet settes i drift. Det anslås at et slikt rensetrinn vil redusere utslippet av E. coli-bakterier med mer enn 90 %. Dette vil bidra til en bedring av vannkvaliteten i Indre Drammensfjord. På bakgrunn av dette vurderer vi at det ikke er forholdsmessig å stille krav til rensing eller prøvetaking av bakterier.

Prøvetaking

I henhold til forurensningsforskriften § 14-11 skal det tas representative prøver av avløpsvannet. For å fange opp variasjonen i utslippene fra avløpsrenseanlegget, deriblant utslippet i maksuke og overløp, er det viktig å ta nok prøver. Linner avløpsrenseanlegg er av en slik størrelse at det jf. forurensningsforskriften § 14-11 skal tas minimum 24 prøver av avløpsvannet. Vi setter derfor krav om 24 prøver i året for parameterne fosfor (Tot-P), nitrogen (Tot-N), KOF_{CR} og BOF_5 . For KOF_{CR} og BOF_5 skal det tas døgnblandprøver. For fosfor og nitrogen kan det velges om det skal tas ukeblandprøver eller døgnblandprøver.

Vi stiller i tillegg krav om at det skal tas seks inn- og utløpsprøver per år som skal analyseres for tungmetallene As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg, jf. forurensningsforskriften kapittel 11 vedlegg 2 punkt 2.1 bokstav d.

Avløpsslam

Avløpsslam (råslam) er å betrakte som en overflødig fraksjon oppstått ved rensing av kommunalt avløpsvann, og anses derfor som et avfall i henhold til forurensningsloven § 27. Dette innebærer at avløpsslam skal håndteres i tråd med avfallsregelverket. Behandling av avløpsslam krever en tillatelse med hjemmel i forurensningsloven § 29. Avvanning av slam anses ikke som behandling etter avfallsregelverket.

Lier kommune er selv ansvarlige for å sikre at avløpsslammet blir håndtert i tråd med avfallsregelverket og de krav som følger av forurensningsloven § 32. Vi viser også til gjødselvereforskriften og klassifisering av slam for bruk.

Utslipp til luft

Lukt

Lier kommune opplyser i søknaden om at det generelt er lite lukt fra anlegget, og at det ikke foreligger noen naboklager på lukt. Det er også utført spredningsberegninger i forbindelse med bygging av nytt biologisk rensetrinn som viser lave nivåer av lukt. Det påpekes likevel at prøvene ble tatt på et tidspunkt av året hvor det er forventet mindre lukt på grunn av begrenset biologisk nedbrytning, og at luktbildet i enkelte perioder på sommeren kan gi noe større bidrag.

Virksomheten skal ikke medføre luktulempere av betydning ved følsom bebyggelse. Hvis kommunen har punktkilder av lukt i nærheten av boliger mv. så skal det gjøres luktberegninger iht. Norsk Standard NS-EN 13725. Vi viser til veileder *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA309/2013)*.

Av hensyn til naboer har vi satt utslippskrav for lukt på 1 ouE/m^3 hos nærmeste følsom bebyggelse. Luktkravet på 1 ouE/m^3 tilsvarer 7 timer gjenkjennbar plagsom lukt ved bebyggelsen. Vi har også satt krav til at kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt.

Støy

Statsforvalteren har satt vilkår til støy i tråd med dagens praksis for avløpstillatelser, basert på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*.

Kjemikalier

Lier kommune bruker kjemikalier i renseprosessene ved avløpsrenseanlegget. Vi viser til kravene i forurensningsforskriften kapittel 18 Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall. Vi viser også til

substitusjonsplikten for bruk av kjemikalier. Det skal utvises aktsomhet ved bruk av kjemikalier, og Lier kommune er ansvarlig etter *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) å vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse. Bruken og utslipp av kjemikalier må inngå i miljørisikovurderingen.

Overvåking

Statsforvalteren har satt vilkår til resipientovervåking i tillatelsens punkt 8. Lier kommune skal gjennomføre overvåking etter forurensingsforskriften og etter vannforskriften. Overvåking etter forurensingsforskriften skal skje i nærheten av utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann. Overvåking etter vannforskriften skal skje lengre unna utslippspunktene og dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning. Overvåkingskravene i denne tillatelsen erstatter tilsvarende krav gitt i eventuelle tidligere vedtak fra Statsforvalteren. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes.

Rapportering

Kommunen plikter å ha kontroll på sitt utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet om rapportering følger av tillatelsen punkt 11.

Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav fastsatt i tillatelsen, samt øvrig forurensningsregelverk, gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Forhold til plan

Området der Linnes avløpsrenseanlegg ligger er regulert gjennom to ulike reguleringsplaner. En del av området er regulert gjennom *Reguleringsplan for Gullaug sentrum* (PlanID 504-909-10), vedtatt 18.03.1986, og er avsatt til spesialområde – kommunalteknisk anlegg. Den andre delen av området er regulert gjennom *Detaljregulering for Rv 23 Dagslet – Linnes* (PlanID 504-909-05), datert 17.06.2014, og er avsatt til vann- og avløpsanlegg.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare er gyldig dersom virksomheten er i tråd med gjeldende plan for området.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg er kritisk infrastruktur, og leverer tjenester for å rense avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å rense avløpsvannet og dermed unngå å forringe vannkvaliteten i vannforekomstene ytterligere.

Lier kommune skal innen 2026 oppgradere Linnes avløpsrenseanlegg med et biologisk rensetrinn for fjerning av organiske stoffer. Kommunen vil da få et avløpsrenseanlegg som vil rense bedre og dermed redusere utslipp av BOF_5 og KOF_{CR} . Dette er i tråd med innsatsområdet i *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* om å redusere utslipp av organisk materiale og næringssalter fra kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse. Videre vil det være en forutsetning for å kunne ha befolkningsvekst i tettbebyggelsen i årene frem mot 2040.

Statsforvalteren vurderer at håndtering av avløpsvann i et kontrollert avløpssystem regulert til formålet er i tråd med regelverket, og at dette hensynet må tillegges betydelig vekt i vurderingen om tillatelse skal gis. Med de fastsatte vilkår i tillatelsen vil ikke utslipp av avløpsvann fra kommunens avløpssystem medføre en forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt for Drammensfjorden-indre eller andre berørte vannforekomster.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Statsforvalteren vurderer at utslippet fra Lier kommune sitt avløpssystem, med de vilkår som er gitt i tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturmangfoldet. Vi vurderer videre at utslippet ikke vil medføre en forringelse av tilstanden i de berørte vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål etter vannforskriften. På bakgrunn av dette vurderer vi at utslippet ikke er i strid med de føringer som følger av vannforskriften § 4 om miljømål.

Statsforvalteren gir Lier kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann på særskilte vilkår.

Frister

Tabellen nedenfor gir en oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever.

Referanse til vilkårpunkter	Beskrivelse av tiltak	Frister
2.6 Internkontroll	Holde internkontrollen oppdatert	Årlig gjennomgang og oppdatering ved endringer
2.6.1 Miljørisikovurdering	Krav til klimatilpasset miljørisikovurdering	Løpende gjennomgang av at miljørisikovurderingen er dekkende for krav i gjeldende tillatelse
3.1.4 Krav til utslipp via overløp	Maksimalt årlig utslipp fra driftsoverløp på 2 %	Fra 01.01.2031
	Alle overløp skal måles	Fra 01.01.2028
3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett	Maksimalt 5 % reduksjon	Frem til 31.12.2030
	Maksimalt 3 % reduksjon	Fra 01.01.2031
3.2.3.2 Grenseverdier for utslipp fra Linnes avløpsrenseanlegg	Krav til utslipp og prøvetaking	Løpende oppfølging
Overholdelse av rensekrav for fosfor (Tot-P)	Minst 95 % reduksjon beregnet som årlig middelerdi. Maksimalt utslipp av 0,57 tonn Tot-P/år	Fra dags dato
Overholdelse av rensekrav for nitrogen (Tot-N)	Minst 80 % reduksjon beregnet som årlig middelerdi	Fra 31.12.2032
Overholdelse av rensekrav for BOF ₅	Minst 70 % reduksjon eller maksimalt 25 mg O ₂ /l ved utslipp	Fra dags dato

Overholdelse av rensekraftkrav for KOF_{CR}	Maksimalt utslipp av 158 tonn BOF_5 /år	Fra 01.01.2027
	Minst 80 % reduksjon eller maksimalt 15 mg O_2 /l ved utslipp	Fra 31.12.2032
	Maksimalt utslipp av 71 tonn BOF_5 /år	Fra 31.12.2032
	Minst 75 % reduksjon eller maksimalt 125 mg O_2 /l ved utslipp	Fra dags dato
	Maksimalt utslipp av 288 tonn KOF_{CR} /år	Fra 01.01.2027
	Minst 85 % reduksjon eller maksimalt 75 mg O_2 /l ved utslipp	Fra 31.12.2032
Prøvetakingskrav for nitrogen og tungmetaller	Prøvetaking av Tot-N og As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg	Fra dags dato
7.3 Beredskapsplan	Krav til oppdatert beredskapsplan	Løpende oppfølging
8.4. Rapportering av resipientovervåkingsdata	Krav om rapportering av data fra resipientovervåking	01.03 året etter undersøkelse
11. Rapportering	Rapportere avløpsdata gjennom Altinn og rapportering til Statsforvalteren (årsrapport)	01.03 hvert år

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Lier kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann, fra kommunens del av Drammen tettbebyggelse.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse § 14-4*. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelsen gitt 18.02.2002 i sin helhet. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 18.07.2025. Vi varslet sats 3 som utgjør 228 200 kroner, for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 3 kommer til anvendelse i denne saken. Lier kommune skal betale kr 228 200 kroner for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Varsel om vedtak om tvangsmulkt

I henhold til forvaltningslovens § 16, varsler Statsforvalteren at vi vil vedta tvangsmulkt på 1 000 000 kroner for å sikre at avløpsvannet fra Lier kommune sin del av Drammen tettbebyggelse gjennomgår nitrogenrensning innen 31.12.2032.

Hjemmel for bruk av tvangsmulkt er forurensningslovens § 73. Tvangsmulkt vil påløpe dersom kommunen ikke klarer å overholde nitrogenrensekravet innen gitt frist.

Aktivitet	Frist	Tvangsmulkt
Nitrogenrensing av avløpsvannet fra Lier kommune sin del av Drammen tettbebyggelse	31.12.2032	1 000 000

Lier kommune har anledning til å kommentere varselet om tvangsmulkt. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Torbjørn Raugstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Tillatelse etter forurensningsloven for Lier kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Drammen tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4. Vilkårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad av 28.05.2025 og revidert søknad av 11.07.2025, kunnskap hentet fra uttrekk av Vann-Nett og Naturbase datert 04.09.2025, samt andre opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: LIER VEI, VANN OG AVLØP KF
Organisasjonsnummer: 923 013 741
Postadresse: Vestsidenveien 22, 3404 Lier

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: Drammen tettbebyggelse (06-001 Drammen)	
Anleggsnavn: Linges avløpsanlegg	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet: 3312.0091.01 Avløpsnett og -rensing	
Kommune: Lier	Fylke: Buskerud
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 235360 nord: 6632954	
Lokalisering, adresse og gbnr: Røykenveien 8, gbnr. 112/244	
Næringskode og bransje: 42.110 – Bygging av veier og motorveier	
Hovedkategori IED*:	
IED-kode: Ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2025.0802.T		Arkivreferanse: 2019/15697
Tillatelse første gang gitt: 07.10.2025	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:

Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef	Torbjørn Raugstad rådgiver

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endrings- nummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00	07.10.2025	Torbjørn Raugstad, 2019/15697	Tillatelsen ble gitt. Tillatelsen erstatter tillatelse gitt 18.02.2002 i sin helhet.

Innhold

1	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
2	Generelle vilkår	6
2.1	Utslippsbegrensninger.....	6
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	7
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	7
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	7
2.6	Plikt til internkontroll	7
2.6.1	Krav om miljørisikovurdering.....	8
2.7	Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet	8
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	9
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9
3	Utslipp til vann	9
3.1	Krav til avløpsnett	9
3.1.1	Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann	9
3.1.2	Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett	10
3.1.3	Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	10
3.1.4	Krav til utslipp via overløp	10
3.1.5	Krav til virkningsgrad for avløpsnett	11
3.2	Krav til rensing av avløpsvann	11
3.2.1	Generelt	11
3.2.2	Oversikt over avløpsrenseanlegg	12
3.2.3	Rensekrav og dokumentasjonskrav for det enkelte avløpsrenseanlegg	12
3.2.4	Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp.....	14
3.2.5	Påslipp.....	14
4	Utslipp til luft.....	14
4.1	Generelt.....	14
4.2	Lukt fra punktkilder.....	15
4.3	Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser	15
5	Støy	15
6	Avfall og avløpsslam.....	16
6.1	Generelle krav til avfall	16
6.2	Håndtering av avløpsslam.....	16
6.3	Påslipp av rejeckt vann	16

7	Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap	17
7.1	Forebyggende tiltak	17
7.2	Beredskapsanalyse	17
7.3	Beredskapsplan	17
7.4	Beredskapsetablering	17
7.5	Øving av beredskap	17
7.6	Varsling av akutt forurensning	17
8	Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning	18
8.1	Krav om måleprogram	18
8.2	Overvåking etter forurensningsforskriften	18
8.3	Overvåking etter vannforskriften	19
8.4	Rapportering av overvåkingsresultater	20
8.5	Registrering i Vannmiljø	20
9	Energi	20
9.1	Energistyringssystem	20
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	20
10	Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	20
11	Krav til rapportering	21
11.1	Årlig egenkontrollrapportering	21
11.2	Årsrapport	21
12	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	22
13	Tilsyn	23
	Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen	24

1 Tillatelsens rammer

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder all transport, behandling og utslipp av avløpsvann fra Lier kommune sin del av Drammen tettbebyggelse. Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende **inntil 40 000 BOF₅ personekvivalenter (pe)** fra tettbebyggelsen i maksuke.

Det samlede utslippet omfatter disse avløpsrenseanleggene:

- Linnes avløpsrenseanlegg, 40 000 pe (BOF₅)

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Kommunen skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og utslippsstørrelse i pe (BOF₅) beregnet etter NS 9426¹. Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse oppdateres.

Kommunen plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (pe (BOF₅)) av avløpsvann i maksuke fra kommunens del av tettbebyggelsen, før slike endringer som nevnt over realiseres. Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i pe (BOF₅) utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter kommunen å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må kommunen søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i kommunens beregnede, potensielle utslipp etter NS 9426, og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-fastboende personer, industri med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår.

Tabell 1.1.1 Beregningene til kommunen gjengis her for å unngå tvil om hvilke utslippsforhold som lå til grunn da tillatelsen ble gitt

Kilde	Beregnet pe (BOF ₅) i 2024	Beregnet pe (BOF ₅) i 2040
Fast bosatte	22 388	32 811
Faste bosatte pendlere	247	261
Fritidsboliger	-	-

¹ Med kommunens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF₅) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og ti år fram i tid.

Sykehjem og andre helseinstitusjoner (med eget vaskeri)	58	83
Sykehjem og andre helseinstitusjoner (uten eget vaskeri)	90	99
Skoler	54	54
Restauranter, kafeer	58	58
Forsamlingslokaler	-	-
Hotel (midlere standard)	-	-
Campingplasser	-	-
Bama Salater	2 402	2 642
Bama Vegetabler	971	1 068
Nortekstil	57	63
French Bakery	73	81
Slam fra andre anlegg	4 014	-
SUM	30 412	37 220

Samarbeid mellom kommuner innenfor samme tettbebyggelse om håndtering av avløpsvann forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

Denne tillatelsen omfatter de avløpsrenseanlegg som framgår av punkt 3.2.2 og utslippspunkter slik de er opplistet i punkt 3.2.4. Tillatelsen omfatter også mottak av septikslam ved Linnas avløpsrenseanlegg (se definisjonen av septikslam i *vedlegg 1*).

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensingsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Kravene til overvåking i denne tillatelsen er tilpasset behovet for samordnet overvåking etter vannforskriften.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofisituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider jf. vilkår 3.2.3 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriftens § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal kommunen sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til avløpsrenseanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 7 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for kommunens avløpsvirksomhet. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Kommunen plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en

---

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

miljøriskovurdering, både med hensyn til *akutt* forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Kommunen skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikovurdering av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påløp etter kapittel 15 og 15 A
- Kritiske punkter på avløpsnett
- Kritiske punkter på avløpsrenseanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljøriskovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst én gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

Miljøriskovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.7 og punkt 7.3).

2.7 Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet

Kommunen skal sørge for å identifisere behovet for vedlikehold, fornyelse og utbygging av avløpsnett, pumpestasjoner og avløpsrenseanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann både på kort og lang sikt. Kommunen plikter videre å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, slik at identifiserte behov for tiltak og øvrige krav i denne tillatelsen kan gjennomføres planmessig og over tid. Hvordan kommunen skal løse dette i praksis innenfor fastsatte frister, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus på forespørsel.

Gjennom en overordnet avløpsplan skal kommunen se tiltak, mål og prioriteringer i sammenheng med øvrig planlegging i kommunen. Avløpsplanen skal resultere i utarbeidelse av konkrete tiltak. Det skal tydelig framgå hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor gjeldende og kommende økonomiplanperiode.

Kommunen skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene. Som en del av den årlige vurderingen, skal kommunen vurdere om etablert behandlingskapasitet for kommunalt avløpsvann står i forhold til beregnet potensielt utslipp fra kommunens del av tettbebyggelsen og med vedtatte planer om utbygging. Dette for å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet⁴.

Dersom vurderingen viser at behandlingskapasiteten ikke er tilstrekkelig, skal kommunen presentere konkrete tiltak for å øke behandlingskapasiteten og sikre fremtidig finansiering innen utbyggingen gjennomføres.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsrenseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Kommunen må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsrenseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning utover det som er tillatt i denne tillatelsen, og som kan medføre at rensekrav ikke overholdes, kan ikke startes før Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har gitt midlertidig unntak fra gjeldende rensekrav. Søknader om unntak fra gjeldende rensekrav må derfor sendes Statsforvalteren i god tid før oppstart av planlagt aktivitet.

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnettet

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Avløpsvannet fra nye bygninger skal knyttes til offentlig avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningsloven.

---

⁴ Med aktuell næringsvirksomhet menes næringsvirksomhet som vil innebære økt belastning av kommunens oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann, som påslipp fra hotellvirksomhet og næringsmiddelindustri

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for trinnvis økt tilknytning for eksisterende områder der tilknytningsgraden per i dag er lavere enn 98 %⁵. Planen for trinnvis tilknytning skal inngå i kommunens overordnede avløpsplan.

Kommunen skal til enhver tid ha oversikt over utbygginger og tilkoblinger som medfører endring av tettbebyggelsens samlede utbredelse og størrelse i pe (BOF₅).

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelige teknikker for å begrense utslipp.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnettet med kummer, pumpestasjoner m.v. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Tiltaksplanen skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

Kommunens ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som avløpsnettet fornyes.

3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnettet

Kommunen skal lage en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettet. Planen skal beskrive konkrete tiltak for trinnvis separering av avløpsnettet for overvann og sanitært avløpsvann.

I områder hvor det separate overvannsnettet mottar forurensset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres.

Utslipp av sanitært avløpsvann via overvannsnettet er ikke tillatt.

3.1.4 Krav til utslipp via overløp

Kommunen skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

Utslipp av urensset avløpsvann er uønsket, og fra 01.01.2031 skal den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke være over 2 %.

Kommunen skal som del av den overordnede avløpsplanen inkludere en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. punkt 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. hvor utslippene kan representere en

---

⁵ Basert på nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen 22.05.2014, sist revidert 16.02.2024

miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres. Alle utslipp via overløp skal måles fra og med 01.01.2028. Dersom kommunen gjennom sin miljørisikovurdering kan dokumentere at et overløp utgjør liten miljømessig risiko for resipienten, kan utslipp fra dette overløpet beregnes istedenfor å måles. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Statsforvalteren jf. punkt 11.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Kommunen skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av kommunen sine internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus varsles i god tid på forhånd slik at søknadsplikt etter forurensningsloven kan vurderes.

3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett

Kommunen skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urensset avløpsvann fra avløpsnett.

Virkningsgraden til avløpsnett, det vil si hvor stor andel av vannmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår, skal dokumenteres og være tilgjengelig for Statsforvalteren ved forespørsel. Dette skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp, jf. punkt 3.1.4. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes.

Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 5 % fram til 31.12.2030 og deretter maksimalt 3 % over året.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippsstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av avløpsrenseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder for utslipp større eller lik 50 pe. Kontrollkravene skal imidlertid være tilpasset det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte avløpsrenseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpede krav satt av hensyn til resipienten og bruken av denne, jf. vilkår 3.2.3.

Alle eksisterende kommunale avløpsrenseanlegg med utslipp større eller lik 50 pe innenfor kommunens del av Drammen tettbebyggelse, skal minst oppfylle kravene i forurensningsforskriften og i denne tillatelsen.

Avløpsrenseanlegg som tidligere har vært regulert etter kap. 13 i forurensningsforskriften, skal oppfylle de samme rensekravene senest innen 7 år etter at overgangen til kapittel 14 fant sted.

3.2.2 Oversikt over avløpsrenseanlegg

Avløpsrenseanlegg innenfor kommunens del av tettbebyggelsen og som omfattes av denne tillatelsen, framgår av tabell 3.2.2.1.

Oversikten gir også informasjon om forventet belastning og dimensjonerende kapasitet i pe (BOF₅) og forventet hydraulisk kapasitet. Oversikten viser også type renseprosess ved det enkelte anlegg.

Tabell 3.2.2.1: Oversikt over avløpsrenseanlegg innenfor kommunens del av tettbebyggelsen

Navn på avløpsrenseanlegg	Tilført belastning i pe (BOF ₅) fra tettbebyggelsen i 2040	Dimensjonerende kapasitet i pe (BOF ₅) i 2032	Hydraulisk kapasitet (m ³ per time) i 2032	Renseprosess
Linnes avløpsrenseanlegg	40 000	40 000	1 090	Skal overføres til nytt regionalt nitrogenrenseanlegg i 2032

Avløpsrenseanleggene skal utformes slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for det enkelte avløpsrenseanlegg

Generelt om dokumentasjonskrav

Utslppsparametere og tilhørende grenseverdier, samt minimum antall prøver og midlingstid, er satt i tabell 3.2.3.1 under. Avlastning fra overløp på avløpsrenseanlegget er inkludert i rensekravene.

Prøver av KOF_{CR} og BOF₅ må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller renseeffekt.

Dersom utslippet av KOF_{CR} og/eller BOF₅ er overskredet med 100 % av det rensekravene sier, så skal kommunen varsle Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

3.2.3.1 Linnes avløpsrenseanlegg**Tabell 3.2.3.1:** *Utslippssparameter, rensekrav, prøvetakingskrav og krav til maksimalt årlig utslipp*

Utslippssparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens	Maksimalt årlig utslipp inkludert overløp*
Total-fosfor (Tot-P)	Minst 95 % reduksjon målt som årlig middelerdi	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år	0,57 tonn fra dags dato
Total-nitrogen (Tot-N)	Minst 80 % reduksjon målt som årlig middelerdi fra 31.12.2032 Prøvetakingskravet gjelder fra dags dato.	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år	
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Minst 70 % reduksjon eller maksimalt 25 mg O ₂ /l ved utslipp fra dags dato Minst 80 % reduksjon eller maksimalt 15 mg O ₂ /l ved utslipp fra 31.12.2032	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav	158 tonn fra 01.01.2027 71 tonn fra 31.12.2032
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{CR})	Minst 75 % reduksjon eller maksimalt 125 mg O ₂ /l ved utslipp fra dags dato Minst 85 % reduksjon eller maksimalt 75 mg O ₂ /l ved utslipp fra 31.12.2032	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav	288 tonn fra 01.01.2027 167 tonn fra 31.12.2032
Tungmetaller	Prøvetaking av As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg. Kravet gjelder fra dags dato.	6 inn- og utløpsprøver per år. Prøvene tas som ukeblandprøver	

*Ved fastsettelse av grenseverdier for maksimalt årlig utslipp fra dags dato har Statsforvalteren lagt til grunn beregnede gjennomsnittlige tilførsler for BOF₅ og KOF i 2040, jf. tabell 8 i søknaden, og en renseeffekt på henholdsvis 78 % og 83 %. For fosfor har vi benyttet beregnet gjennomsnittlig utslipsverdi for 2040 i tabellen. Ved fastsettelse av grenseverdier for maksimalt årlig utslipp av BOF₅ og KOF fra 31.12.2032 har vi lagt til grunn beregnede gjennomsnittlige tilførsler for BOF₅ og KOF i 2040 og en renseeffekt på 90 % for begge parametere.

3.2.4 Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblanding i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Utlekking av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven⁶.

Tabell 3.2.4.1 Utslippspunkt for rensed avløpsvann og overløp fra Linnes avløpsrenseanlegg

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Avstand fra land ⁷ + navn på resipient	Dybde
Utslippspunkt for rensed avløpsvann og overløp fra Linnes avløpsrenseanlegg	5721114,86	6623771,81	250 m, Drammensfjorden	20 m

3.2.5 Påslipp

Påslipp til kommunalt avløpsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og renskrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet iht. gjødselveforskriftens krav.

Kommunen skal ha oversikt over alle virksomheter som kan utgjøre en risiko for det kommunale avløpssystemet jf. forurensningsforskriftens § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak.

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for det totale avløpssystemet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Kommunen skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduerende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger)

⁶ Jf. lov om havner og farvann av 17.04.2009 nr. 19 § 27

⁷ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

må kommunen vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt.

Beregnet luktømmisjon fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m³ som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

Luktberegninger skal gjennomføres i tråd med Norsk Standard NS-EN 13725.

4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Virksomheten skal utarbeide klimagassregnskap årlig.

5 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 5.1. Grensene skal måles eller beregnes med frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 5.1 Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare. LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av avløpsrenseanlegg, inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6 Avfall og avløpsslam

6.1 Generelle krav til avfall

Kommunen plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Kommunen plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredd til miljøet.

6.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosesser i avløpsrenseanlegg, og hvor ristgoods er fjernet i forkant (se definisjon av avløpsslam i *vedlegg 1*).

Kommunen skal ha oversikt over hvilke mengder råslam som oppstår i det enkelte avløpsrenseanlegg, slamkvalitet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for avløpsrenseanlegg, se punkt 11.1.

Det tillates mottak av eksternt avløpsslam for avvanning fra andre avløpsanlegg i Lier kommune.. Det tillates ikke behandling eller mellomlagring av slam ved anlegget. Avløpsslam som ikke behandles på stedet, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg. Avløpsslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften⁹ og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpsslam.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Statsforvalteren kan pålegge kommunen å delta i kartlegging for å dokumentere nivåer av miljøgifter i slam.

6.3 Påslipp av rejektivann

Hovedregelen er at rejektivann fra internt slam skal slippes på etter prøvetakingspunktet, mens rejektivann fra eksternt slam skal slippes på før. Dersom rejektivannet stammer fra en blanding av internt og eksternt slam, skal dette slippes på etter prøvetakingspunktet.

---

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

⁹ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr. 951

7 Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

7.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

7.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal kommunen utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal kommunen utarbeide og begrunne:

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

7.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av kommunens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

7.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

7.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

7.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og

vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14

Kommunen kan finne skjema for varsling av akutt forurensning på Statsforvalteren sine nettsider: <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

8 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning

8.1 Krav om måleprogram

Kommunen skal, som en del av sin internkontroll ved det enkelte avløpsanlegg, utarbeide og holde oppdatert et måleprogram med oversikt over alle analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset det enkelte anleggs størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av kommunens internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Måleprogrammene skal omfatte antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegg og perioder med overløp. Minimum antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med kravene i tabell 3.2.3.1 i tillatelsen, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrensaneanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipienten skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

8.3 Overvåking etter vannforskriften

Kommunen skal overvåke hvordan utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning, påvirker tilstanden i vannforekomsten og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jfr. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann¹⁰. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten. Overvåkingen skal også belyse virksomhetens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Kommunen skal benytte nødvendig fagekspertise og samarbeide med eventuelle andre forurensere om å utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes. Overvåkningsprogrammet skal årlig vurderes av fagkyndig, og ved behov oppdateres.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Overvåkingsprogrammet skal beskrive og begrunne hvilke biologiske og kjemiske kvalitetselementer/parametere som skal overvåkes, kvantifiseringsgrenser og intervall for prøvetaking. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke matrikser (vann, biota, sediment) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Det skal tas prøver både oppstrøms og nedstrøms anleggets utslippspunkt.

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av kommunen selv i samråd med konsulenten. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak av hensyn til resipient eller for å overholde kravene i denne tillatelsen, er kommunen også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

---

¹⁰ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

8.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. punkt 8.2, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 8.3 skal sendes Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapportering jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmateriell til forskriften.

8.5 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

9 Energi

9.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Kommunen skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal kommunen dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Kommunen eller den ansvarlige for driften av avløpsrenseanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter kommunen å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹¹

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹² og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

11 Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal kommunen årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

Årsrapporten skal vedlegges egenkontrollrapporten, jf. punkt 11.1.

Kommunen skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for hhv. avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan gjennomførte oppgraderinger siste kalenderår og planlagte endringer av avløpsnettet bidrar til å etterkomme kravene i tillatelsen og delmål i kommunens temaplan/hovedplan avløp med tilhørende handlingsplaner
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. virkningsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlastet for overløp og beregning av innlekking og utlekking
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann, herunder forventet og registrert effekt av tiltakene, inkludert større separeringstiltak
- Hvordan avløpsrenseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing og driftsstabilitet beskrives
- Ev. overskridelser av tillatelsen skal kommenteres særskilt ift. vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerende tiltak
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår pkt. 8.2 og 8.3
- Resultater fra målinger av tungmetaller og organiske miljøgifter i innløp og rensset avløpsvann. Nytt/oppdatt måleprogram skal legges ved til orientering

---

¹¹ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹² Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

- Status for risikovurderinger og oppfølging

Data som rapporteres i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i vurderingen, ut over hva kommunen selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet for kommunens hovedledningsnett, inntil denne rapporteringen eventuelt integreres i egenkontrollrapporteringsskjemaene.

12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller Utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende rensekrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

13 Tilsyn

Kommunen plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus føre tilsyn med anleggene.

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften. I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted. Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.
Tettbebyggelsens utslippsstørrelse	Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF ₅) til tettbebyggelsens avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)
Maksuke	Med maksuke menes største årlige pe (BOF ₅) - døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager. (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv)
Kommunens beregnede (potensielle) utslipp av avløpsvann i maksuke	Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF ₅) til det kommunale avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som en form for avløpsvann.
Råslam	Med råslam menes ubehandlet avløpsslam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling. Fortykning og avvanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på avløpsrenseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en del av driften av et avløpsrenseanlegg, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)
Septikslam	Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982)

	Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.
Overløp	Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken) Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp. Overløpets funksjon er at når den tilførte vannmengden overstiger kapasiteten nedstrøms, blir en del av vannmengden før til en avlastningsledning (overløpsledning) som normalt fører overløpsvannet til nærmeste resipient. (Kilde NV-rapport 222_2016)
Driftsoverløp (også kalt regnvannsoverløp)	Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann) Mest relevant for fellesnett.
Nødoverløp	Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)
Fremmedvann	Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.
Virkningsgraden til avløpsnett	Det vil si hvor stor andel av vannmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår.
Blandprøver	Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.
Ukeblandprøver	Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.
Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer

	transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.